

*Ruimte voor
een duurzame
toekomst*

Bijeenkomst
De energietransitie:
inzetten op besparen
en overgaan op
schone energie in de
Hoeksche Waard

2 december 2020

Bijeenkomst De energietransitie: inzetten op besparen en overgaan op schone energie in de Hoeksche Waard

2 december 2020

Welkom

- We beginnen om 19.30 uur
- Neemt u bij voorkeur deel via een PC of laptop
- Wilt u uw microfoon de gehele bijeenkomst op 'dempen' zetten en uw camera uit?
- Heeft u een vraag?
Deel deze graag in de chat
- Houd uw telefoon of tablet bij de hand voor publieksvragen via: www.menti.com
- Problemen met de techniek? Zet een bericht in de chat of stuur een sms/whatsapp naar 06 - 13 99 03 50.
U wordt dan gebeld.

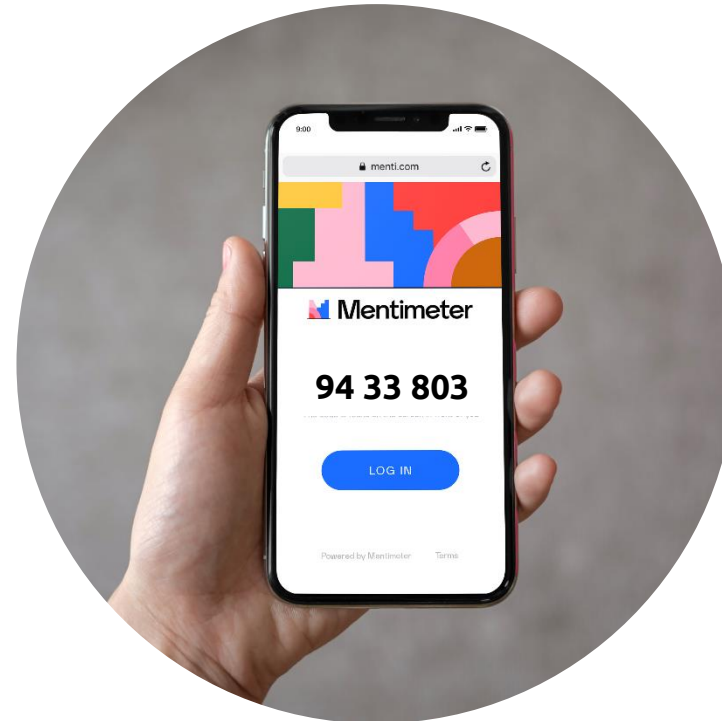
Programma

- **Opening** - Rieneke van der Waal
- **Welkom en aanleiding** - wethouder Huibert Steen
- **Start uitvoeringsprogramma Hoeksche Waard richting energieneutraal** - Moniek Stapel
- **Start Transitievisie Warmte** - Stephan Dorst
- **Stand van zaken Regionale Energiestrategie** - Ilse Voogt
- **Samenvatting en afsluiting** - Rieneke van der Waal, Huibert Steen

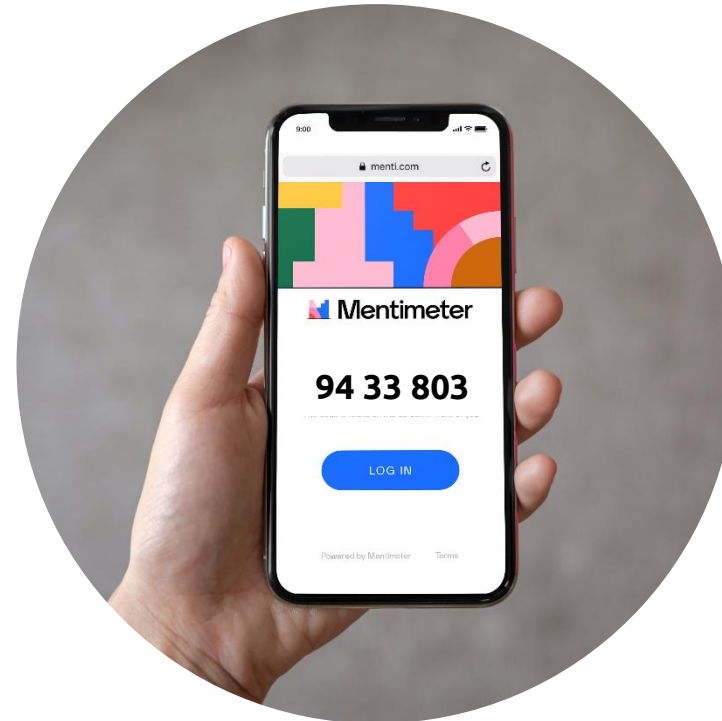
Hoe oud bent u en welk drankje heeft u naast u staan?

- Pak uw telefoon of tablet
- Ga naar www.menti.com
- En toets de code 94 33 803

Wat verwacht u van de avond?

- Pak uw telefoon of tablet
- Ga naar www.menti.com
- En toets de code 94 33 803

Aanleiding

Programmaplan Duurzaamheid

Ambitie: Hoeksche Waard klimaatneutraal in 2050

4 belangrijke thema's, 4 hoofddoelen:

Energietransitie
Hoeksche Waard
energieneutraal
in 2040

Circulaire economie
In 2050 is Hoeksche
Waard 100%
circulair

Biodiversiteit
In 2050 hebben we
veerkrachtige
ecosystemen in
Hoeksche Waard

Klimaatadaptatie
Hoeksche Waard is in
2050 volledig
klimaatadaptief

Heldere doelen

Projecten en activiteiten

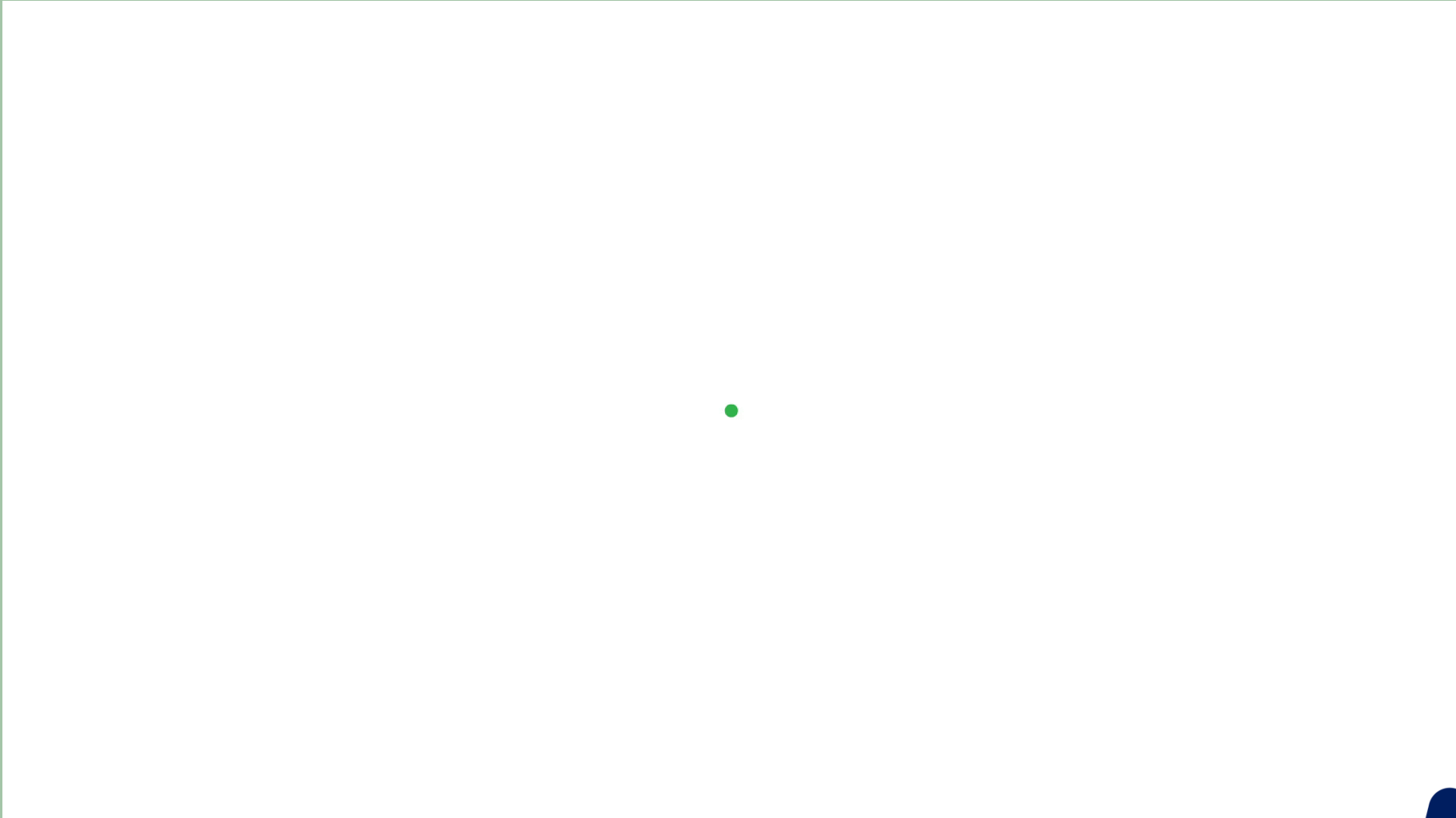
Communicatie en Participatie

Programmathema Energietransitie

<https://youtu.be/nZ31teoNik0>

Programmathema Energietransitie

Energietransitie
Hoeksche Waard
energieneutraal
in 2040

- Uitvoeringsprogramma
- Transitievisie Warmte
- Regionale Energiestrategie

Circulaire economie

Biodiversiteit

Klimaatadaptatie

Communicatie en Participatie

**Uitvoeringsprogramma
Hoeksche Waard
richting
energieneutraal 2040
voor 2021-2026**

Moniek Stapel

Programmaplan Duurzaamheid (concept)

**Energie-
transitie**

**Circulaire
economie**

**Biodiver-
siteit**

**Klimaat-
adaptatie**

**Hoeksche Waard
energieneutraal
in 2040**

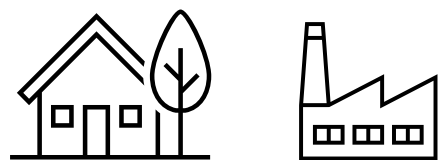
➔ **Uitvoeringsprogramma
Hoeksche Waard richting
energieneutraal**

- Transitievisie Warmte
- Regionale Energiestrategie

Wanneer is de Hoeksche Waard energieneutraal?

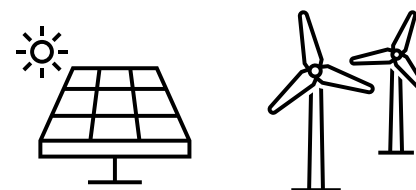
“Energie neutraal betekent dat er in de Hoeksche Waard evenveel energie duurzaam opgewekt wordt, als dat er gebruikt wordt.”

Energie die we gebruiken

2040

Energie die we opwekken

Er zijn al mooie voorbeelden...

https://youtu.be/ZG_UrUoROCA

En samen doen we meer...

**450 duurzaamheids-
leningen verstrekt
voor in totaal
€ 2 miljoen**

**15 duurzame buurtacties om
woningen energiezuinig
te maken**
samen met Regionaal Energieloket

**Meer elektrisch vervoer
en laadpalen**

**1^e zakelijke
energieloket voor
ondernemers in
Nederland**

**132.000 zonnepanelen
op onze daken**

**Goed op weg met
huidige wind- en
zonneparken**

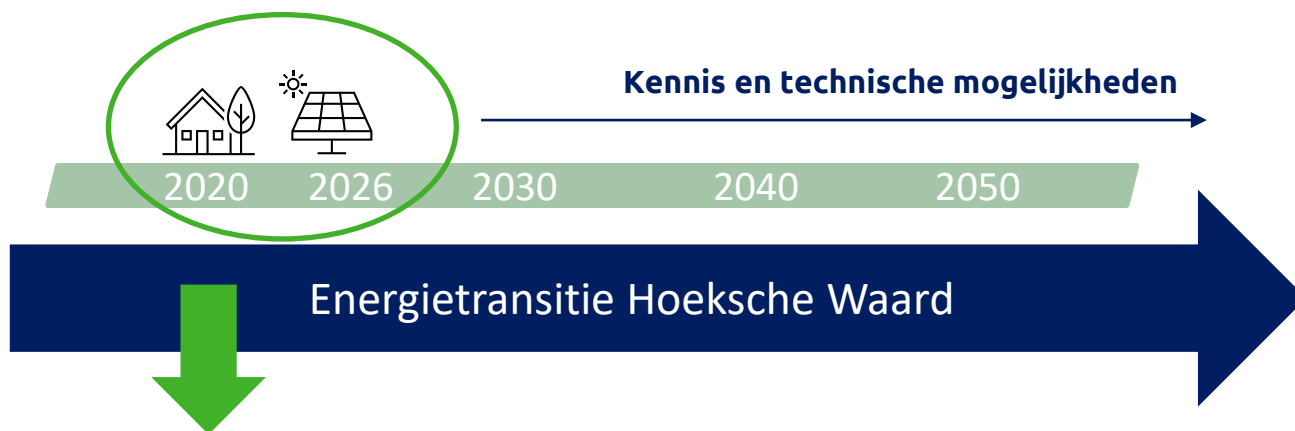
**Duurzame (agrarische)
ondernemers**
samen met Energieke Regio

Onze wereld gaat er anders uitzien

Wij zitten in een tijd dat wij dingen anders gaan en moeten doen
➡ transitie (verandering of overgang)

Wij maken samen een
uitvoeringsprogramma
voor de komende 5 jaar

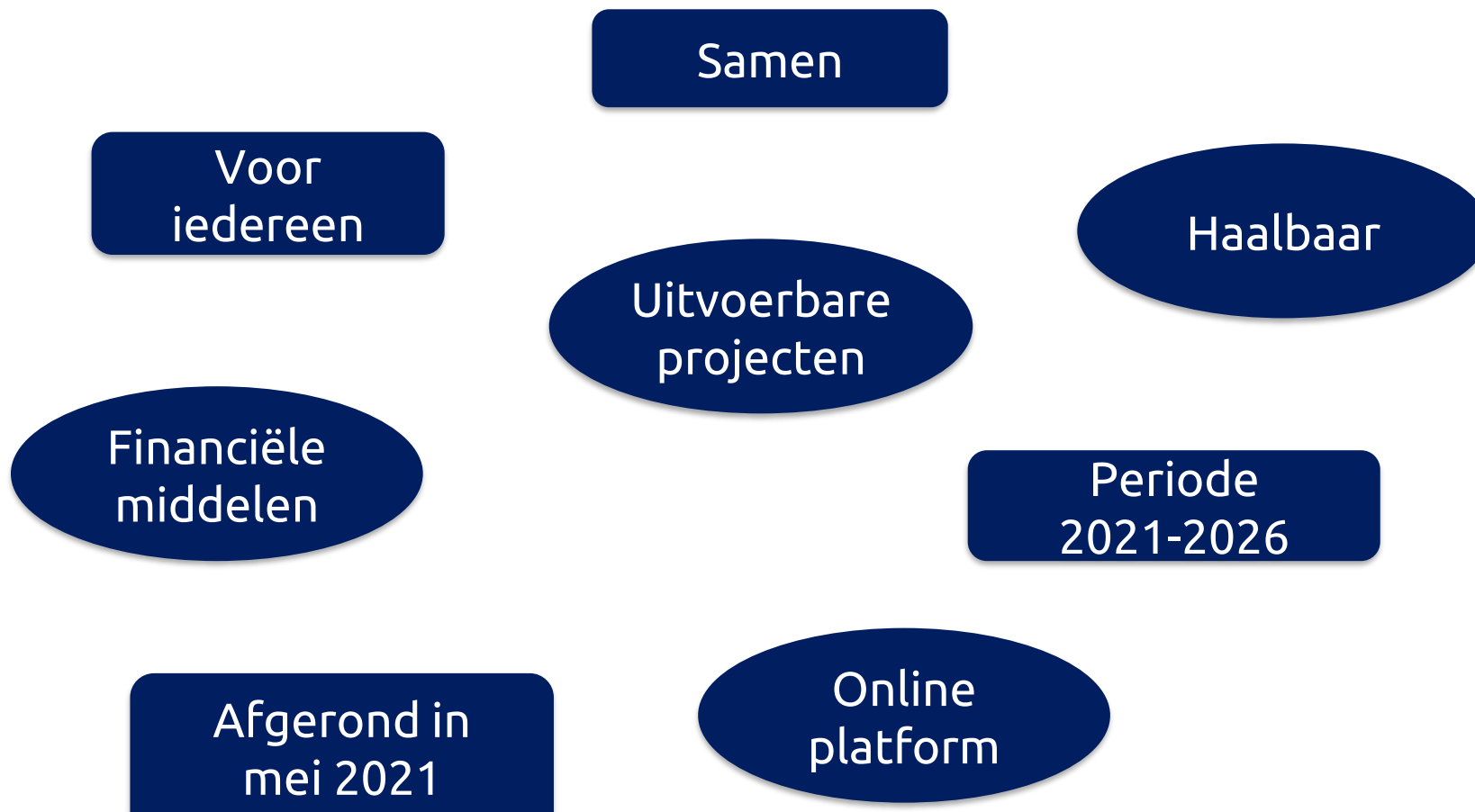
Doelen uitvoeringsprogramma

1. In 2030 hebben we grote stappen gemaakt om alle benodigde elektriciteit in de Hoeksche Waard duurzaam op te wekken.
2. In de gebouwde omgeving besparen we 1,5% energie per jaar tot 2030.
3. In de gebouwde omgeving besparen we tot 2030 30% aardgas ten opzichte van 2020.
4. De CO₂-uitstoot van de Hoeksche Waardse mobiliteit is in 2030 met 25% verminderd ten opzichte van 2020.
5. De CO₂-uitstoot van het Hoeksche Waardse bedrijfsleven is in 2030 met 25% verminderd ten opzichte van 2020.
6. Het gemeentelijk vastgoed is zoveel mogelijk energieneutraal in 2030.

De uitgangspunten van het uitvoeringsprogramma

Hoe gaan we dit doen?

- Samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en overheid
- Sturen op kansen en mogelijkheden
- Mensen en initiatieven bij elkaar brengen en verder helpen
- Juiste kennis en communicatie
- Elkaar en anderen inspireren

Samen maken we het uitvoeringsprogramma

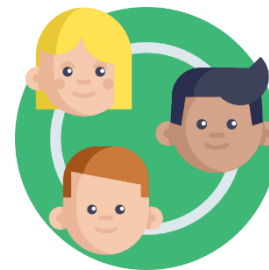
Samenwerkingspartners, die grote invloed hebben op de energietransitie

- Ophalen van bestaande en nieuwe projectideeën
- Strategie voor het opzetten en verder helpen van nieuwe duurzame energieprojecten
- 1-op-1 gesprekken
- Energietafel Hoeksche Waard

Alle andere partijen en maatschappelijke organisaties

- Aanvullen van projectideeën
- Toetsen waar de energie zit voor nieuwe projecten
- Persoonlijke uitnodiging tegenlezen voorlopig versie
- Reacties verzamelen via online formulier

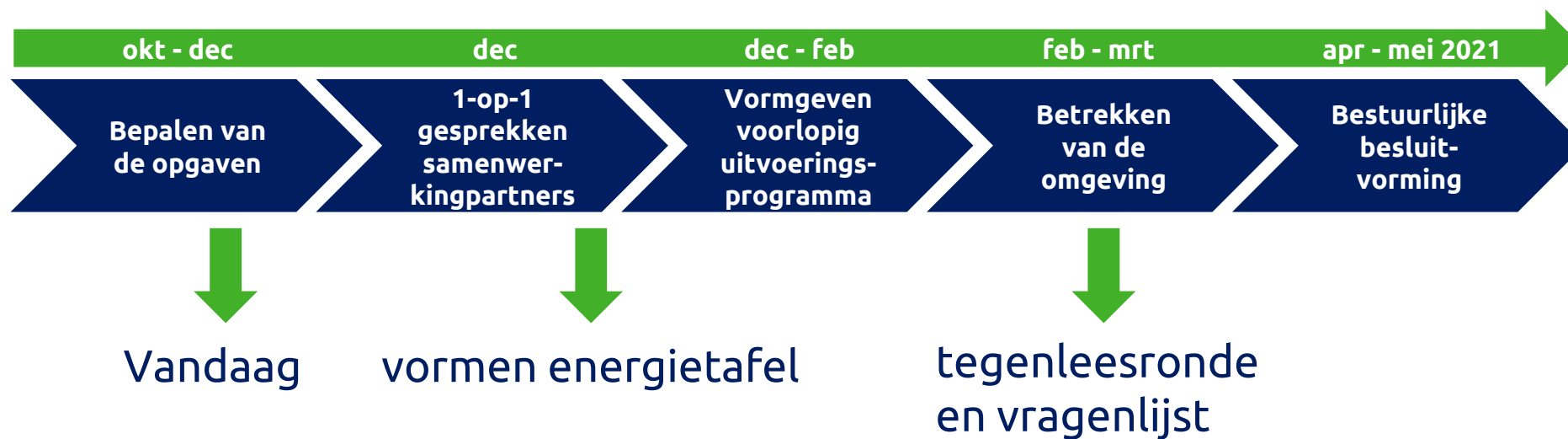
Inwoners en ondernemers in de Hoeksche Waard

- Aanvullen van projectideeën
- Toetsen waar de energie zit voor nieuwe projecten
- Publiceren en toegankelijk maken voorlopige versie
- Reacties verzamelen via online formulier

Proces uitvoeringsprogramma

Wat kunt u doen voor een energieneutrale Hoeksche Waard?

Kijk eens op
www.regionaalenergieloket.nl
voor inwoners en ondernemers

- Bespaartips
- Duurzaamheids- en stimuleringslening
- Subsidies
- Gratis advies
- Duurzame buurtacties

Doe mee en denk mee

- Deel kennis en ervaring
- Zoek de samenwerking
- Geef uw reactie

Wilt u ons nog iets meegeven voor het uitvoeringsprogramma Hoeksche Waard richting energieneutraal?

- **Deel dat dan graag in de chat!**
- **Reacties op het concept programmaplan, nemen we ook mee:**

“Stimuleer en verbeter het openbaar vervoer op centrale plaatsen, die nu niet met de bus te bereiken zijn, zoals het recreatieoord en winkelgebied bij Nettorama.”

“Stel doelen op korte termijn en niet over 20 of 30 jaar. De weg naar duurzaamheid kan alleen gehaald worden als er duidelijke jaardoelen worden gesteld voor gemeente, maar ook voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.”

“Meer aandacht voor minder energie verbruiken: energiebesparen. Wat we niet gebruiken, hoeven we ook niet op te wekken.”

Vragen?

Transitievisie Warmte Hoeksche Waard

Uitgangspunten en
verwachtingen

Stephan Dorst

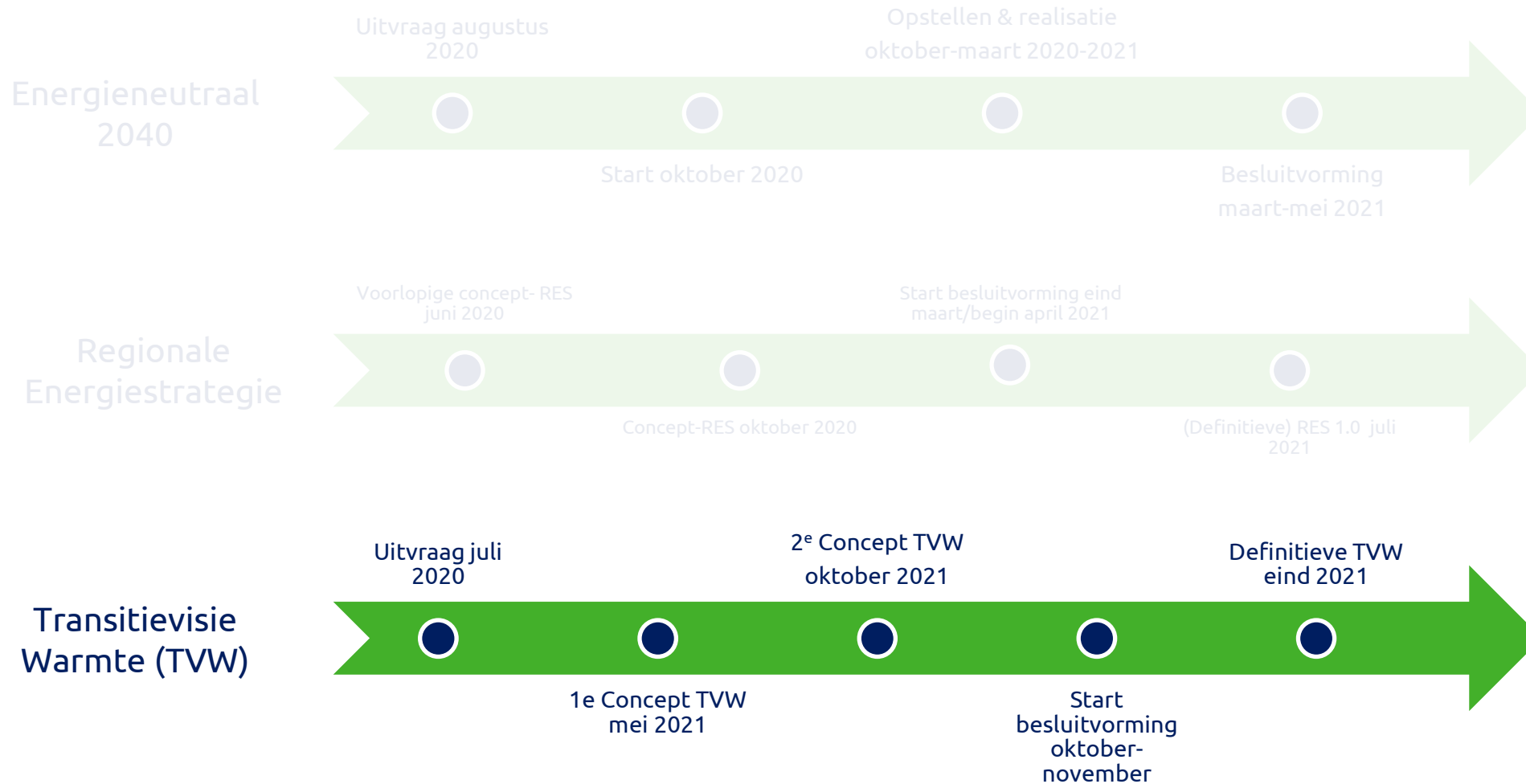
Agenda

- Korte introductie Transitievisie Warmte en verwachtingen
- Proces en aanpak Transitievisie Warmte
- Vervolg bijeenkomsten
- Vragen

Proces uitvoeringsprogramma's

Transitievisie Warmte

Aanleiding

- Klimaatakkoord Parijs 2015 => opwarming aarde beperken tot 2 graden
- Beperken van de CO₂-uitstoot: 49% minder in 2030 t.o.v. 1990
95% minder in 2050 t.o.v. 1990
- Doelstelling om in 2050 aardgasvrije gebouwde omgeving te hebben

Doel van vanavond:

- Introduceren Transitievisie Warmte Hoeksche Waard

Verwachtingen:

- Hoe wilt u hieraan bijdragen?

Onze opgave

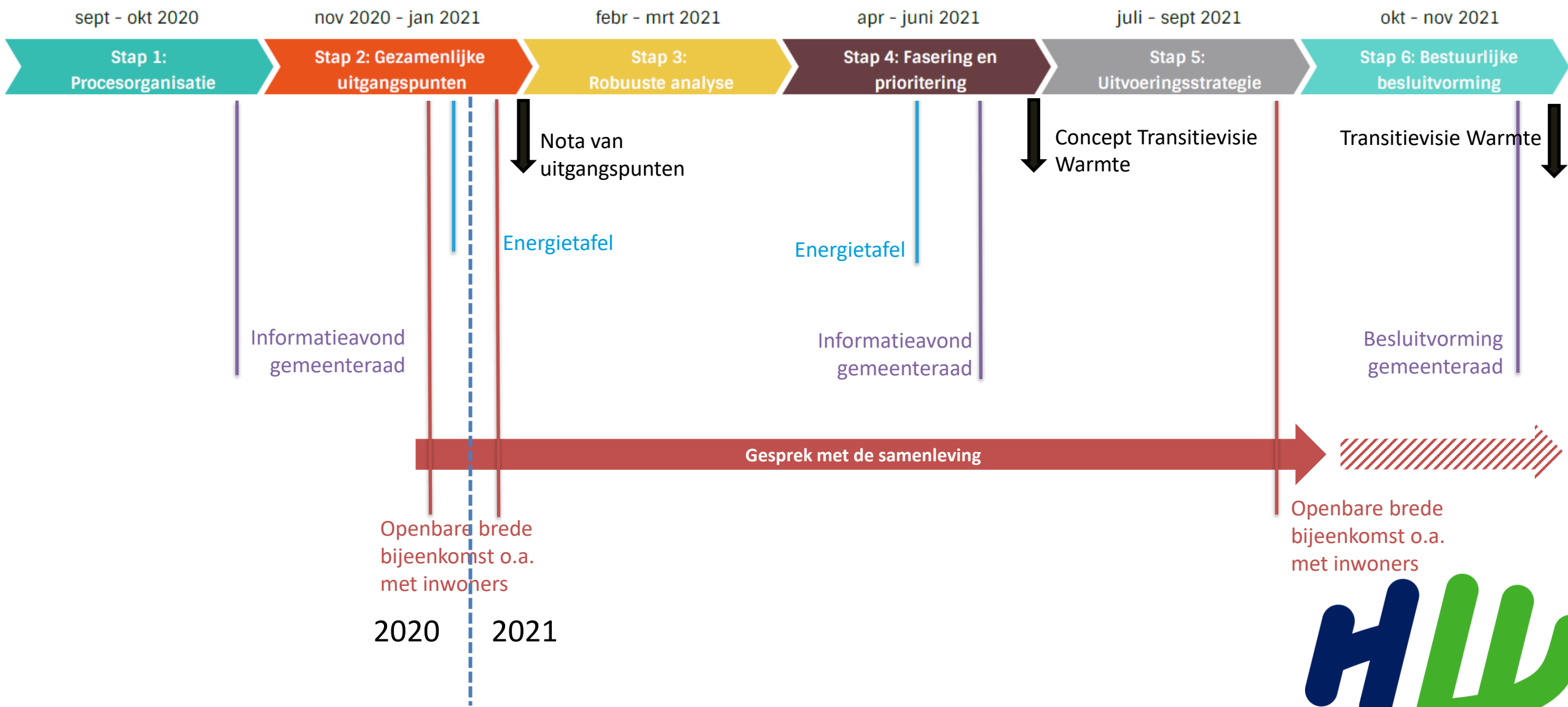
Opgave aan de samenleving

- Planning naar 2050 → 100% van de gebouwen aardgasvrij
- Wijken waar vóór 2030 gestart wordt → 20% van de gebouwen aardgasvrij
- Uiterlijk 31 december 2021 een Transitievisie Warmte plan
- Update het plan elke 5 jaar
- Zorg voor een route naar draagvlak

Hoe komen we tot een plan?

Wat staat er in het plan?

Inhoud van het plan:

- Onderzoek naar de beschikbare warmteopties:
 - Financieel
 - Technisch
 - Sociaal
- Bepalen kansrijke warmteopties
- Bepalen van de volgorde van wijken/dorpen
- Warmteopties bekend voor dorpen/wijken die vóór 2030 overstappen
- Aanpak wijkuitvoeringsplannen bekend

Wat zien we van het plan?

Documenten:

- Februari 2021: Uitgangspunten die we gebruiken voor het bepalen van de volgorde van wijken/dorpen (Nota van uitgangspunten), zoals:
 - Betaalbaar
 - We laten niemand in de kou staan
 - Voldoen aan wettelijke eisen
- Juni 2021: Concept Transitievisie Warmte bevat onder andere:
 - Inventarisatie beschikbare warmteopties
 - Concept volgorde van wijken/dorpen
 - Financiële afweging
 - Doorkijk naar wijkuitvoeringsplannen
- Oktober 2021: Transitievisie Warmte

Wat is het plan wel/niet? (1)

Wel:

- Inzicht in de nu beschikbare warmteopties
- Inzicht in welke wijken/dorpen vóór 2030 van het aardgas af kunnen zijn
- Doorkijk voor de periode 2030 tot 2050
- Vertrekpunt voor de wijkuitvoeringsplannen
- Samenwerkingsafspraken tussen alle partijen

Wat is het plan wel/niet? (2)

Niet:

- Complete en definitieve planning tot 2050
- Geen details op woningniveau
- Startschot voor direct grote aanpassingen
- Definitief besluit over de warmteopties

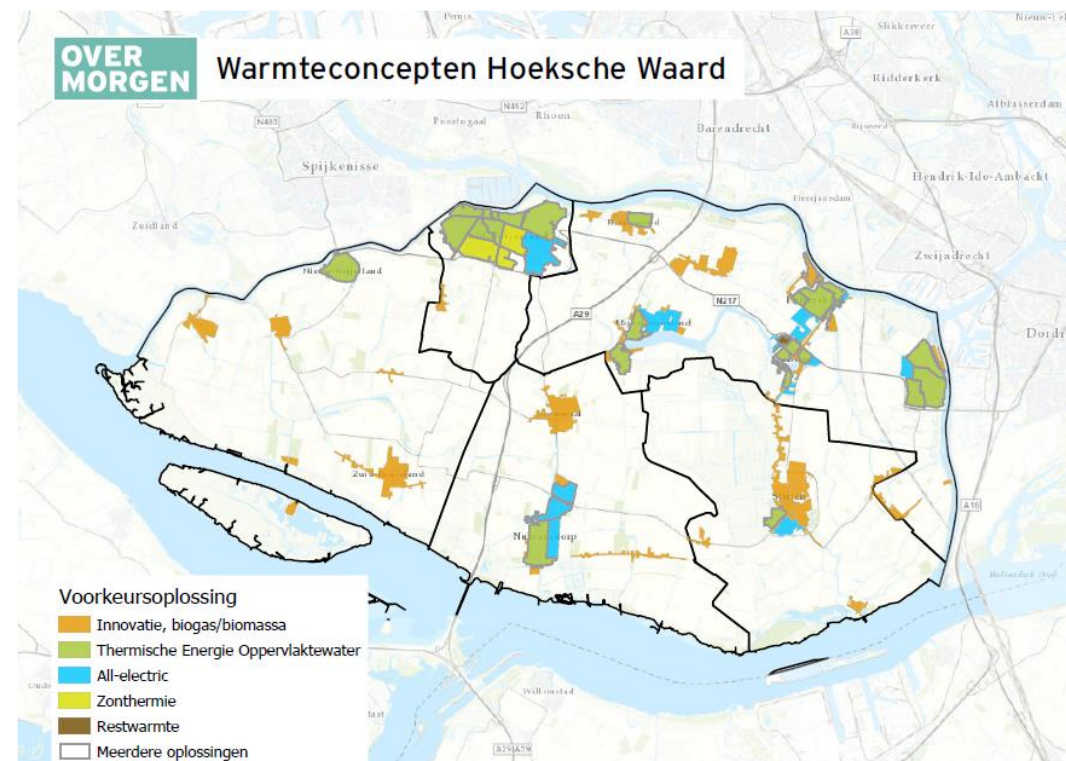

Wat doen we ook?

Gelijklopende activiteiten, onderzoeken en pilots:

- Onderzoek geothermie
- Pilots aquathermie (TEO/TEA)
- Waterstof
- Inwonersinitiatief Strijensas
- Energiebesparing (onder andere wijkaanpakken via Regionaal Energieloket)
- Aardgasvrij maken gemeentelijk vastgoed

Welke wijken/dorpen eerst?

Onder andere het onderstaande heeft invloed op waar te starten:

- Beschikbare warmteopties
- Bouwjaar en isolatieniveau
- Vervangingsmoment aardgasnetwerk
- Overige geplande werkzaamheden
- Renovatie/onderhoud HW Wonen
- Sociaal maatschappelijk aspecten
- Betaalbaarheid

Bron beeld: Expertise Centrum Warmte (ECW)

Vervolg plan Transitievisie Warmte

December:

Bijeenkomst energietafel met maatschappelijke organisaties

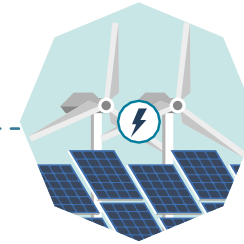
Januari:

Brede bijeenkomst over uitgangspunten met daarin introductie van een inwonersprogramma

Vragen?

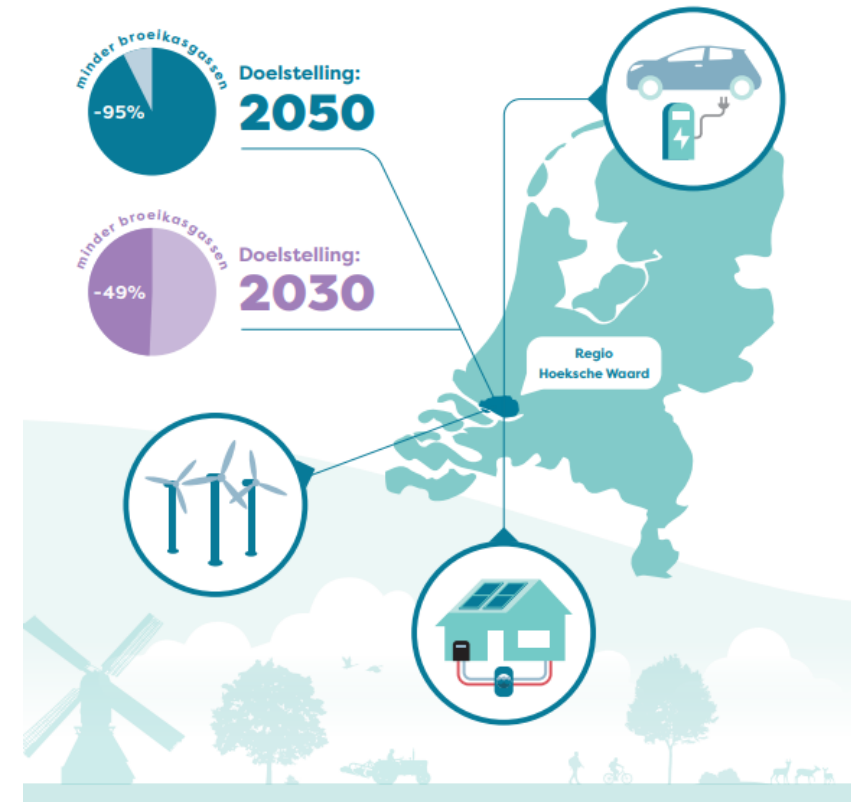

Update Regionale Energiestrategie regio Hoeksche Waard (RES)

2 december 2020

Wat is de RES ook alweer?

- Regionale Energiestrategie (RES) regio Hoeksche Waard
- Opdracht vanuit het Nationaal Programma RES (NPRES)
- Termijn: RES 1.0/RSW 1.0 indienen vóór 1 juli 2021 bij NPRES

Voorlopige concept-RES

- Wat is er de afgelopen maanden gebeurd?
- Bijdrage RES regio Hoeksche Waard aan 35 TWh grootschalige opwek zonne- en windenergie op land
- Voorlopige concept-RES/RSW vóór 1 juni 2020 ingediend bij het NPRES

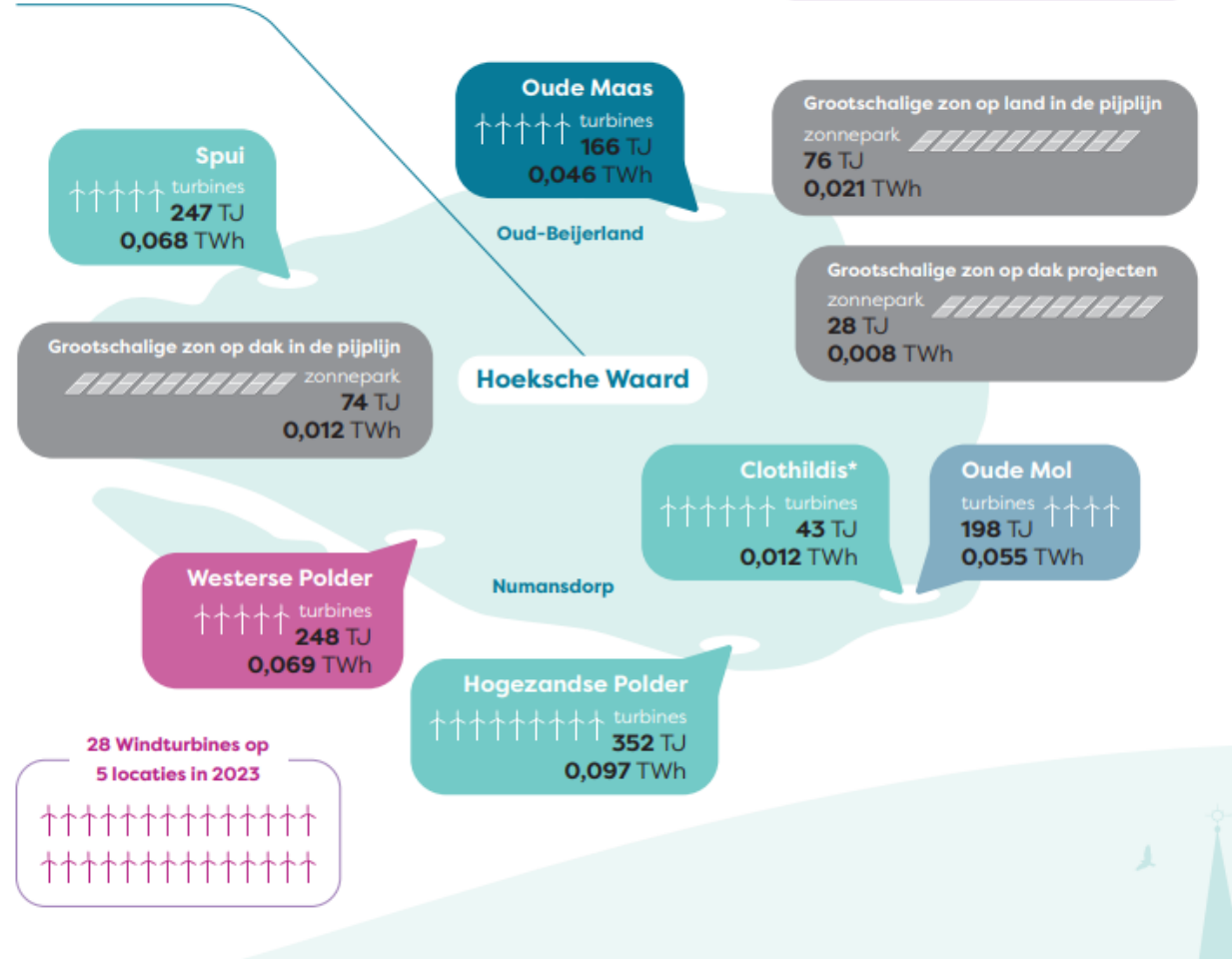
Bijdrage RES regio Hoeksche Waard

Bestaande energieprojecten en energieprojecten 'in de pijplijn'

Bestaand Pijplijn: 2020 2021 2022

De bijdrage van de regio Hoeksche Waard:

een bandbreedte van 0,376 TWh tot 0,476 TWh aan duurzame elektriciteit in 2030.

Concept-RES

- Concept-RES ongewijzigd t.o.v. voorlopige concept-RES
- Concept-RES/RSW vóór 1 oktober 2020 ingediend bij het NPRES

Proces richting RES 1.0

- Wat hebben we nog te doen richting RES 1.0?
 - Oplossessies 0,1 TWh grootschalige opwek zonne-energie op (agrarische) bedrijfsdaken
 - Verdiepen Regionale Structuur Warmte (RSW)
 - Wat verwachten we nog van u?
- Indienen RES en RSW 1.0 vóór 1 juli 2021

Proces richting RES 1.0

Van de voorlopige concept-RES naar de concept-RES...

Indienen
concept-RES

1 oktober

Afstemming
andere
trajecten
duurzaamheid

okt / nov / dec.

Update
sessie RES
proces

2 dec.

Oplossessie
0,1 TWh

dec / jan.

... in afstemming met andere trajecten
Duurzaamheid naar definitief RES bod.

PBL rapport
analyse
concept RES

1 feb.

Besluitvorming
RES 1.0

april / mei / juni

Indienen
RES 1.0

1 juli 2021

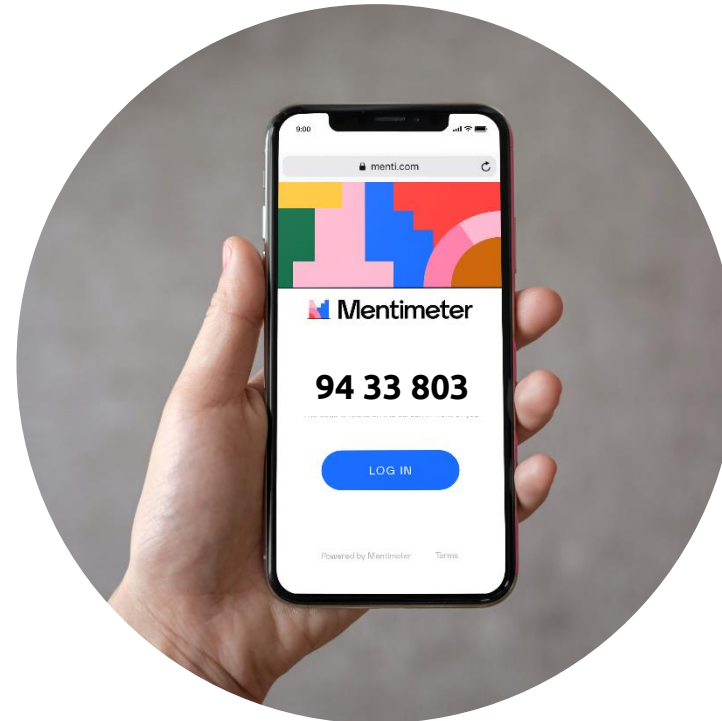
Meer informatie?

Meer informatie over de RES kunt u vinden via onze website:
www.gemeentehw.nl/res

Vragen?

Wat vond u van de bijeenkomst?

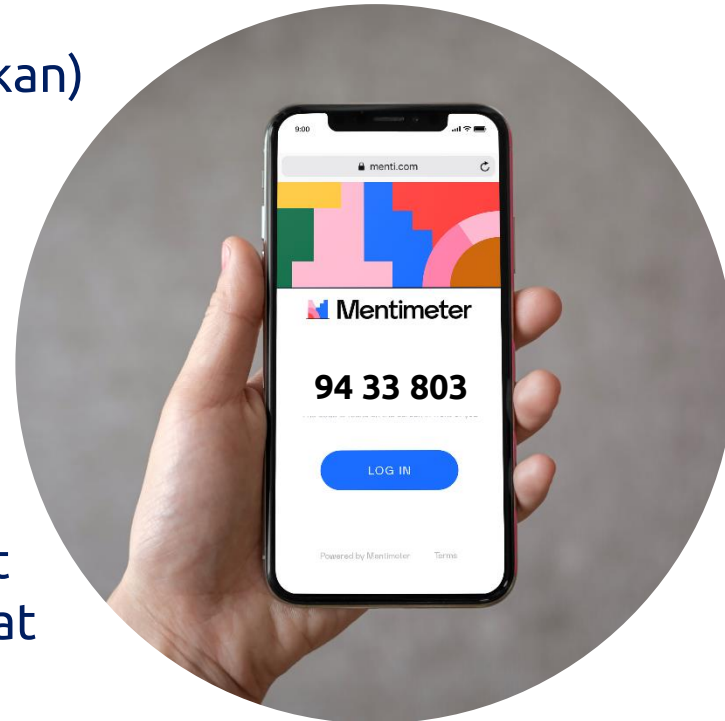
- Pak uw telefoon of tablet
- Ga naar www.menti.com
- En toets de code 94 33 803

Hoe wilt u in de toekomst geïnformeerd en betrokken worden op duurzaamheid?

Bijvoorbeeld door:

- Bijeenkomsten op locatie (als dit weer kan)
 - Bijeenkomsten online, zoals deze
 - Een nieuwsbrief
 - Betrokken te worden bij keuzemomenten
 - Een interactief online platform waar ik mijn ideeën kwijt kan
 - Mij aan te sluiten bij een community, die over het onderwerp in gesprek blijft en er misschien wel mee aan de slag gaat
 - Anders...
-
- Pak uw telefoon of tablet
 - Ga naar www.menti.com
 - En toets de code 94 33 803

Bedankt voor uw komst en een fijne avond nog!

Heeft u op een later moment nog vragen of ideeën?

Mail ons gerust via duurzaamheid@gemeentehw.nl

*Samen maken we ruimte
voor een duurzame toekomst
in de Hoeksche Waard*

